

Súd: Správny súd v Bratislave
Spisová značka: 16Saz/10/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 0723101030
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michaela Stankociová
ECLI: ECLI:SK:SpSBA:2023:0723101030.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Správny súd v Bratislave v konaní pred sudkyňou JUDr. Michaelou Stankociovou, v právnej veci žalobcu: A. B., narodený X. XXXXXXX XXXX, štátna príslušnosť: C. kráľovstvo, bez dokladu totožnosti, toho času umiestnený v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov Medveďov, zastúpeného Centrom právnej pomoci, Kancelária Bratislava, so sídlom Nám. slobody 2906/12, Bratislava, IČO: 30 798 841, proti žalovanému: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Prezídium Policajného zboru, Úrad hraničnej a cudzineckej polície, Riaditeľstvo hraničnej a cudzineckej polície Bratislava, Mobilná jednotka PZ Bratislava, so sídlom Regrútska 4, Bratislava, o správnej žalobe vo veci prepustenia zo zaistenia vykonaného na základe rozhodnutia žalovaného č. D./XXXX-XX zo dňa 18. augusta 2023, takto

rozhodol:

- I. Správny súd v Bratislave žalobu zamietá.
- II. Účastníkom konania sa nárok na náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

I. Priebeh administratívneho konania a zhrnutie rozhodnutia o predĺžení zaistení

1. Rozhodnutím zo dňa 18. augusta 2023 č. D./XXXX-XX (ďalej len „rozhodnutie o predĺžení zaistenia“) žalovaný predĺžil zaistenie žalobcu postupom podľa § 88 ods. 4 zákona č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o pobyte cudzincov“) pôvodne zaisteného rozhodnutím č. D./XXXX-XX zo dňa 27. mája 2023 (ďalej len „rozhodnutie o zaistení“) na účel výkonu administratívneho vyhostenia podľa § 88 ods. 1 písm. b) zákona o pobyte cudzincov a ponechal ho umiestneného v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov Medveďov (ďalej len „ÚPZpC“) na čas nevyhnutne potrebný, najviac do 27. novembra 2023.

2. Žalovaný svoje rozhodnutie založil na zisteniach, podľa ktorých bol žalobca dňa 27. mája 2023 kontrolovaný na parkovisku pre vozidlá na HP D2 Brodské a keďže nevedel hodnoverným spôsobom preukázať svoju totožnosť, bol predvedený k ďalším úkonom na Obvodné oddelenie Policajného zboru Brodské, ktorá vyzoomela žalovaného, ako orgán verejnej správy príslušný konať vo veci. Z lustrácií vykonaných v informačných systémoch bolo zistené, že žalobca nedisponuje žiadnym oprávnením k zdržiavaniu sa na území Slovenskej republiky, resp. schengenského priestoru. V nadväznosti na uvedené preto žalovaný dňa 27. mája 2023 vydal rozhodnutie o administratívnom vyhostení č. D./XXXX-XX (ďalej len „rozhodnutie o administratívnom vyhostení“) z územia Slovenskej republiky na územie C. B. z dôvodu podľa § 82 ods. 1 písm. b) zákona o pobyte cudzincov, bez určenia lehoty na vycestovanie. Žalovaný zároveň vylúčil odkladný účinok, v dôsledku čoho sa rozhodnutie o administratívnom vyhostení stalo jeho dorúčením žalobcovi dňa 27. mája 2023 vykonateľným.

3. Žalobca bol v ten istý deň zaistený podľa § 88 ods. 1 písm. b) zákona o pobyte cudzincov. Zaisteniu žalobcu predchádzalo jeho vypočutie, v rámci ktorého sa vyjadril, že z C. vycestoval začiatkom mája 2023 letecky na svoj cestovný doklad z Casablancy do Tureckého Istanbulu. Cestovný doklad nechal v Turecku. Následne sa spolu s ďalšími krajanmi aj za pomoci prevádzачov dostal cez Bulharsko, Srbsko, Maďarsko až na Slovensko, kde ho na parkovisko doviezol kamión, v ktorom sa schovával. V domovskej

krajine mu smrť nehrozí a dôvodom jeho vycestovania bola ekonomická situácia. O udelenie azylu nepožiadaval.

4. Po zaistení žalobcu, dňa 15. júna 2023, bolo žalovanému zaslané stanovisko ÚPZpC, z ktorého vyplynula potreba predĺženia zaistenia žalobcu, pretože dňa 2. júna 2023 bola Veľvyslanectvu C. B. zaslaná elektronická žiadosť o stotožnenie osoby žalobcu pre potreby následného vystavenia cestovného dokladu, ktorá bola dňa 21. júna 2023 odovzdaná aj osobe. Keďže dňa 27. júna 2023 uplynula lehota zaistenia stanovená v rozhodnutí o zaistení, žalovaný rozhodnutím č. D./XXXX-XX zo dňa 19. júna 2023 predĺžil zaistenie žalobcu najviac do 19. augusta 2023.

5. Dňa 14. augusta 2023 bolo žalovanému doručené ďalšie stanovisko ÚPZpC, z ktorého vyplynula opätovná potreba predĺženia zaistenia, z dôvodu obdržania správy z INTERPOL Bratislava, v ktorej sa uvádza, že podľa daktyloskopických stôp bol žalobca stotožnený ako „B. A.“, narodený XX. XXXXXX XXXX, občan C.. Zo stanoviska vyplývajú aj skutočnosti týkajúce sa vystavenia náhradného cestovného dokladu, v zmysle ktorých ku jeho vystaveniu do uvedeného dňa nedošlo.

6. Žalovaný dôvodiac vyššie uvedenými skutočnosťami, ako aj uplynutím lehoty zaistenia dňa 19. augusta 2023, predĺžil zaistenie žalobcu najviac do 27. novembra 2023, predovšetkým pre úspešné zavŕšenie transferu žalobcu späť do C. B..

7. Žalovaný v rozhodnutí o predĺžení zaistenia zdôraznil, že tak v rámci výsluchu pred prvým predĺžením zaistenia ako aj pred tým predmetným, žalobca neuviedol žiadne nové skutočnosti, ktoré by mali vplyv na ďalší priebeh konania.

8. Žalovaný pristúpil aj k posúdeniu možnosti uloženia alternatív zaistenia, na čo s poukazom na vyjadrenia žalobcu dospel k názoru, že žalobca nemá zabezpečené ubytovanie na území Slovenskej republiky a nemá ani dostatočné finančné prostriedky, ktoré si navyše nevie zabezpečiť. Tým, že žalobca podmienky uloženia miernejšieho donucovacieho opatrenia nevie splniť, žalovaný k uloženiu alternatív zaistenia nepristúpil.

9. Záverom rozhodnutia o predĺžení zaistenia žalovaný skonštatoval, že vzhľadom k prebiehajúcej konaniu o vyhostení, ktoré stále trvá, je zaistenie žalobcu v súlade s čl. 5 ods. 1 písm. f) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“). Zaistenie na účel administratívneho vyhostenia je zákonným pozbavením slobody osoby. Predpokladom je existencia rozhodnutia o administratívnom vyhostení, čo v predmetom prípade splnené je.

II. Správna žaloba

10. Žalobca podal dňa 26. septembra 2023 správnu žalobu podľa § 221 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“), domáhajúc sa jeho bezodkladného prepustenia zo zaistenia, pretože je podľa jeho názoru neúčelné. Rozhodnutie o predĺžení zaistenia označil za nepreskúmateľné z dôvodu nedostatočne zisteného skutkového stavu a následného nedostatočného odôvodnenia. O predĺžení maximálnej lehoty zaistenia totiž žalovaný rozhodol bez náležitého vysvetlenia

11. Žalovaný rozhodol o jeho zaistení bez toho, aby v rozhodnutí o zaistení zaujal úvahu k otázke vyhostiteľnosti žalobcu a k prípustnosti vyhostenia z pohľadu čl. 3 Dohovoru. Pokiaľ nie je výkon rozhodnutia o administratívnom vyhostení ani potenciálne možný, nie je prípustné ani zaistenie.

12. Stanovisko ÚPZpC, z ktorého vyplynula opätovná potreba predĺženia zaistenia, z dôvodu obdržania správy z INTERPOL Bratislava, považuje za nezákonné a nepreskúmateľné a nasvedčujúce, že situácia nesmeruje k realnosti administratívneho vyhostenia žalobcu a to aj s ohľadom na časový priebeh doteraz vykonaných úkonov.

13. Na podporu svojich tvrdení poukázal napríklad na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Sza/7/2016 podľa ktorého je v prípade zaistenia cudzinca podľa § 88 ods. 1 písm. b) zákona o pobyte cudzincov potrebné odsvedčiť realnosť vyhostiteľnosti cudzinca, pričom pokiaľ v rozhodnutí o administratívnom vyhostení ako aj v rozhodnutí o zaistení absentuje uvedenie krajiny, kam má byť vyhostený, túto základnú podmienku zaistenia nemožno skúmať.

14. Z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 3. júla 2015 sp. zn. 10Sza/3/2015 vyvodil záver, že štátneho príslušníka tretej krajiny možno na zmienený účel zaistiť iba ako ultima ratio za predpokladu jeho nespolupráce pri zabezpečovaní náhradného cestovného dokladu.

15. Žalobca namietal aj tú skutočnosť, že žalovaný sa opomenul v odôvodnení rozhodnutia zmieniť o zápisnici spísanej so žalobcom, z ktorej by vyplývalo, že mu bol dôvod predĺženia zaistenia oznámený. Záverom namietol, že žalovaný nepreukázal nemožnosť uloženia miernejších donucovacích opatrení, ktoré patria ku obligatónym obsahovým náležitostiam rozhodnutia.

III. Vyjadrenie žalovaného

16. Ku žalobe sa vyjadril žalovaný, ktorý ju navrhol ako nedôvodnú zamietnuť. Žalovaný trval na závere, že predĺženie zaistenia žalobcu vychádza zo spoľahlivo zisteného skutkového stavu z podkladov ktoré si zabezpečil, za súčasného skúmania trvania účelu zaistenia postupom podľa § 90 ods. 1 písm. d)

zákona o pobyte cudzincov so zistením, že trvanie zaistenia žalobcu je účelné a efektívne, vecne správne a dostatočne odôvodnené.

17. Vo vzťahu k žalobným námietkam uviedol, že žalobcovi bola pred vydaním rozhodnutia o predĺžení zaistenia daná možnosť vyjadriť sa k prekážkam jeho vyhostenia do C. B., avšak ten uviedol iba toľko, že do domovskej krajiny sa vrátiť nechce, pretože chce zarobiť peniaze v zahraničí. Z jeho vyjadrení teda nevyplývalo, že by mu v prípade administratívneho vyhostenia do C. B. hrozil trest smrti alebo neľudské zaobchádzanie. Bola mu daná možnosť požiadať o azyl, ktorú však nevyužil.

18. Žalovaný skúmal možnosť uložiť miernejšie opatrenia avšak pre zistenia, že žalobca nemá zabezpečené žiadne ubytovanie ani dostatočné finančné prostriedky, alternatívu zaistenia neuložil. Žalobca v dopisoch spísaných v konaní o zaistení uviedol, že na území Slovenskej republiky nevládna nehnuteľnosť a nevedel ani osobu, ktorá by mu poskytla ubytovanie. Žalobca taktiež nedisponoval potrebnými finančnými prostriedkami, ktoré by pokryli jeho zotrvanie na území Slovenskej republiky po prepustení zo zaistenia až do jeho administratívneho vyhostenia. Dôvodom neuloženia alternatív zaistenia boli aj obavy zo zneužitia tohto inštitútu a úteku žalobcu do cieľovej krajiny, ktorým je Taliansko.

19. Námietku nevyhostiteľnosti žalobcu z dôvodu neuvedenia krajiny, kam má byť vyhostený, žalovaný označil za zavádzajúcu, pretože v rozhodnutí o administratívnom vyhostení je určené C. B. ako krajina, na územie ktorej má byť žalobca vyhostený.

20. Zastupiteľský úrad C. B. momentálne aktívne spolupracuje s pracovníkmi ÚPZpC vo veci vydania náhradného cestovného dokladu žalobcovi. Čo sa týka určenia dĺžky doby zaistenia, túto neurčil ako maximálnu (hoci žalobca uvádza opak), čím dodržal zásadu primeranosti. Za účelom vykonania administratívneho vyhostenia bude v rámci predĺženého zaistenia potrebné pracovníkmi ÚPZpC vykonať úkony smerujúce k samotnému procesu realizácie výkonu vyhostenia.

IV. Skutkové a právne závery správneho súdu

21. Správny súd v Bratislave (ďalej len „správny súd“) ako súd vecne, miestne a kauzálny príslušný [§ 10, § 13 ods. 3, § 17 písm. a) SSP] v konaní o správnej žalobe vo veciach azylu, zaistenia a administratívneho vyhostenia posudzujúc správnu žalobu neformálne a neviazaný jej žalobnými bodmi (§ 206 ods. 3 SSP) preskúmal zákonnosť trvania zaistenia žalobkyne realizovaného na podklade rozhodnutia o zaistení, oboznámil sa s obsahom súdneho spisu a administratívneho spisu žalovaného, a podľa stavu veci v čase vyhlásenia rozhodnutia správneho súdu podľa § 206 ods. 4 SSP dospel k záveru, že správna žaloba je dôvodná. O žalobe rozhodol podľa § 228 SSP na pojednávaní uskutočnenom dňa 10. októbra 2023 bez prítomnosti účastníkov konania, za dodržania podmienok podľa § 114 SSP. Účastníci konania súhlasili s prejednaním veci bez ich prítomnosti.

Podľa § 32 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) (ďalej len „správny poriadok“), správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstaráť potrebné podklady pre rozhodnutie. Pritom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania.

Podľa § 47 ods. 3 správneho poriadku, v odôvodnení rozhodnutia správny orgán uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval, a ako sa vyrovnal s návrhmi a námietkami účastníkov konania a s ich vyjadreniami k podkladom rozhodnutia.

Podľa § 88 ods. 1 písm. b) zákona o pobyte cudzincov policajt je oprávnený zaistiť štátneho príslušníka tretej krajiny na účel výkonu administratívneho vyhostenia alebo výkonu trestu vyhostenia.

Podľa § 88 ods. 4 zákona o pobyte cudzincov, štátny príslušník tretej krajiny môže byť zaistený na čas nevyhnutne potrebný, najviac na šesť mesiacov. Policajný útvar je oprávnený počas tohto obdobia opakovane predĺžiť zaistenie štátneho príslušníka tretej krajiny, pričom celkový čas zaistenia nesmie presiahnuť šesť mesiacov. Ak možno predpokladať, že napriek vykonaným úkonom potrebným na výkon administratívneho vyhostenia alebo trestu vyhostenia štátneho príslušníka tretej krajiny sa tento výkon predĺži z dôvodu, že štátny príslušník tretej krajiny dostatočne nespupracuje, alebo z dôvodu, že mu zastupiteľský úrad nevydal náhradný cestovný doklad v lehote podľa prvej vety, môže policajný útvar rozhodnúť, a to aj opakovane, o predĺžení lehoty zaistenia, pričom celková doba predĺženia lehoty zaistenia nesmie presiahnuť 12 mesiacov. Lehotu zaistenia nemožno predĺžiť, ak ide o rodinu s deťmi alebo zraniteľnú osobu. Štátny príslušník tretej krajiny je zaistený dňom vydania rozhodnutia o zaistení. Podľa § 89 ods. 1 zákona o pobyte cudzincov policajný útvar, ktorý koná vo veci administratívneho vyhostenia, môže štátnemu príslušníkovi tretej krajiny namiesto jeho zaistenia uložiť povinnosť a) hlásenia pobytu alebo b) zložiť peňažnú záruku.

Podľa § 90 ods. 1 písm. d) zákona o pobyte cudzincov policajný útvar je povinný skúmať po celý čas zaistenia štátneho príslušníka tretej krajiny, či trvá účel zaistenia.

Podľa článku 5 ods. 4 Dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

22. Hneď úvodom správny súd považuje za dôležité zdôrazniť, že žalobca sa správnou žalobou podanou podľa § 221 ods. 2 SSP domáha prepustenia zo zaistenia, čo znamená, že predmetom súdneho prieskumu nie je preskúmanie zákonnosti samotného rozhodnutia o predĺžení zaistenia podľa § 88 ods. 4 v spojení s § 88 ods. 1 písm. b) zákona o pobyte cudzincov, ale posúdenie, či v prípade žalobcu nastali alebo nenastali také okolnosti, pre ktoré by jeho zaistenie prestalo naplňovať stanovený účel, v dôsledku čoho by muselo byť nariadené jeho prepustenie zo zaistenia [v zmysle § 90 ods. 1 písm. d) zákona o pobyte cudzincov je potrebné skúmať trvanie jeho účelu počas celej doby zaistenia].

23. Správny súd z podanej správnej žaloby zistil, že žalobca smeruje všetky svoje námietky a súvisiace argumenty výlučne voči rozhodnutiu o zaistení resp. voči rozhodnutiu o predĺžení zaistenia, žiadne však voči trvaniu zaistenia a jeho zákonnosti a ktoré by svedčili pre jeho prepustenie zo zaistenia z dôvodu, že jeho zaistenie prestalo byť účelné a efektívne.

24. Na druhej strane, tým, že správny súd musí v prípade žaloby o prepustenie zo zaistenia podľa § 221 ods. 2 SSP skúmať trvanie zákonnosti ku dňu jeho rozhodovania a žalobu posudzuje neformálne, nemôže ponechať bez povšimnutia námietky žalobcu síce smerujúce voči rozhodnutiu o zaistení, avšak indikujúce, že zaistenie bolo neúčelné už od jeho počiatku.

25. Skutočnosť, že žalobcom namietané dôvody nezákonnosti ďalšieho trvania jeho zaistenia majú pôvod už v rozhodnutí o zaistení, nemôže byť ani s poukazom na formálnu právoplatnosť rozhodnutia správna žaloba zamietnutá bez posúdenia namietaných dôvodov nezákonnosti trvania zaistenia. V opačnom prípade by bola správna žaloba o prepustenie zo zaistenia podľa § 221 ods. 2 SSP iba iluzórnym prostriedkom právnej ochrany proti ďalšiemu trvaniu nezákonného pozbavenia osobnej slobody. ... Pre rozhodnutie správneho súdu o správnej žalobe podľa § 221 ods. 2 SSP nie je podstatným, či sa toto zaistenie stalo neúčelným po uplynutí určitého času od vydania rozhodnutia o zaistení alebo malo byť neúčelné už od jeho počiatku, t. j. od momentu vydania rozhodnutia o zaistení, ale skutočnosť, či jeho účelnosť a efektívnosť je možné konštatovať v čase rozhodovania krajského súdu (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 8. decembra 2020, sp. zn. 10Sazk/13/2020)

26. V zmysle ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, aby mohlo byť pozbavenie osobnej slobody zákonné, musí byť efektívne a účelné. V tejto súvislosti sú na správne orgány rozhodujúce o zaistení štátneho príslušníka tretej krajiny kladené nároky, aby každé pozbavenie slobody spadalo pod niektorú z výnimiek uvedených v čl. 5 ods. 1 písm. a) až f) Dohovoru a bolo „zákonné“. Kde ide o „zákonnosť“ zadržania vrátane otázky, či „konanie ustanovené zákonom“ bolo dodržané, dohovor odkazuje hlavne na vnútroštátne právo a stanovuje povinnosť dodržať hmotné a procesné pravidlá vnútroštátneho práva (Saadi proti Spojenému kráľovstvu, bod 73).

27. Zaistenie štátneho príslušníka tretej krajiny podľa § 88 ods. 1 písm. b) zákona o pobyte cudzincov je viazané na účel, ktorým je výkon administratívneho vyhostenia alebo výkon trestu vyhostenia. Primárnym predpokladom je existencia rozhodnutia o administratívnom vyhostení. Pri tomto dôvode zaistenia nie sú nijaké špecifické zákonné požiadavky vzťahujúce sa na riziko úteku alebo riziko vyhýbania sa alebo marenia výkonu vyhostenia. Zákon umožňuje štátu, aby vo vhodných prípadoch mal vo fyzickej dispozícii osobu, u ktorej prebieha vyhostovanie konanie, aby mohlo byť vyhostenie realizované. To však neznamená, že zaistenie môže byť svojvoľné. Limitom zaistenia je s poukazom na § 90 ods. 1 písm. d) zákona o pobyte cudzincov práve naplnenie jeho účelu, a to reálnosť vyhostenia a vyhostiteľnosť štátneho príslušníka tretej krajiny. Správny orgán musí zároveň, rešpektujúc čl. 15 ods. 1 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/115/ES zo 16. decembra 2008 o spoločných normách a postupoch členských štátov na účely návratu štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na ich území (ďalej len „návratová smernica“) skúmať možnosť využitia iných dostatočných, ale menej prísnych donucovacích opatrení.

28. Ku skúmaniu a osvedčovaniu účelu zaistenia cudzinca podľa § 88 ods. 1 písm. b) zákona o pobyte cudzincov, existuje už pomerne stabilná rozhodovacia prax kasačného súdu. Napríklad v rozsudku sp. zn. 10Sza/2/2015 zo dňa 30.06.2015 Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatoval, že „Limitom naplnenia účelu zaistenia, aby sa predchádzalo svojvôli pri zaistení je reálnosť vyhostenia, teda vyhostiteľnosť cudzinca, pričom odvolací súd dáva do pozornosti, že konanie o vyhostení musí byť vedené s riadnou starostlivosťou. Bolo preto povinnosťou krajského súdu relevantne posúdiť, či správne orgány s riadnou starostlivosťou pristupovali k prevereniu možnosti vyhostenia navrhovateľa do krajiny jeho pôvodu, resp. tretej krajiny.“ Podľa iného rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 10Sza/2/2021 z 12. februára 2021 „Povinnosť žalovaného odôvodniť rozhodnutie o zaistení tiež z hľadiska účelnosti zaistenia nepochybne vyplýva z ustanovenia § 90 ods. 1 písm. d) zákona o

pobyte cudzincov, podľa ktorého je policajný útvar povinný skúmať po celý čas zaistenia štátneho príslušníka tretej krajiny, či trvá účel zaistenia. Nielen počas trvania pozbavenia osobnej slobody, ale už od samotného počiatku, teda pri vydávaní takéhoto rozhodnutia musí, na základe doposiaľ zistených informácií a vykonaných úkonov načrtnúť, na základe čoho sa domnieva, že bude možné účel zaistenia dosiahnuť....

29. V tejto súvislosti správny súd zdôrazňuje, že je potrebné dôsledne rozlišovať prípady, kedy v rozhodnutí o zaistení úvahy o reálnosti administratívneho vyhostenia a skúmanie jeho účelu absentujú úplne, a kedy sa v rozhodnutí nachádzajú iba (resp. aspoň) všeobecné úvahy o vyhostiteľnosti cudzinca a konštatovanie, že neboli zistené skutočnosti ktoré by tvorili prekážku vyhostenia, z čoho žalobcovia často vyvodzujú, že žalovaný sa ich vyhostiteľnosťou reálne nezaoberal.

30. Na druhý prípad pamätajú recentné rozhodnutia Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky týkajúce sa otázky osvedčenia účelnosti zaistenia, uverejnené v Zbierke stanovísk a rozhodnutí Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 2Sak/5/2022 z 21. marca 2022 publikované pod č. 43/2023 ZNSS a sp. zn. 2Sak/11/2022 z 28. septembra 2022 publikované pod č. 44/2023 ZNSS, z ktorých vyplýva, že žalobca ako cudzinec, ktorému hrozí výkon administratívneho vyhostenia, nemôže účinne namietat' jeho nevyhostiteľnosť, pokiaľ v prvom rade on sám neprodukuje také tvrdenia, ktoré by zakladali konkrétne prekážky jeho administratívneho vyhostenia podľa § 81 zákona o pobyte cudzincov.

31. Vychádzajúc z vyššie zmienenej rozhodovacej praxe kasačného súdu je správny súd toho názoru, že rozsah a kvalita odôvodnenia otázky vyhostiteľnosti žalobcu by mala byť priamoúmerná relevantným skutočnostiam, ktoré tvrdil žalobca v priebehu celého administratívneho konania, najmä počas poskytnutia vyjadrenia v konaní o zaistení resp. administratívnom vyhostení.

32. S konkretizáciou na prejednávajúcu vec, správny súd z vyjadrení žalobcu zachytených v zápisniciach o podanom vyjadrení z 27. mája 2023, 19. júna 2023 a 18. augusta 2023 nezistil, že by čo i len náznakom tvrdil skutočnosti, z ktorých by bolo možné vyvodit' existenciu akejkoľvek prekážky jeho administratívneho vyhostenia do C. B. podľa § 81 zákona o pobyte cudzincov (alebo že by podal žiadosť o udelenie azylu). Žalobca naopak uviedol, že z domovskej krajiny odišiel z ekonomických dôvodov a v prípade návratu mu tam nehrozí prenasledovanie z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodu zastávania v určitých politických názorov alebo zastávania príslušnosti k určitej sociálnej skupine. Taktiež neuviedol akékoľvek skutočnosti svedčiace tomu, že by mu v C. B. hrozilo mučenie, kruté, neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie, či smrť.

33. Žalovaný teda v priebehu zisťovania predpokladov zaistenia nenadobudol (a v dôsledku nesplnenia si bremena tvrdenia zo strany žalobcu ani nemohol nadobudnúť) pochybnosti, ktoré by odôvodňovali potrebu rozsiahlejšieho zdôvodnenia reálnosti vyhostenia vo vzťahu k vyhostiteľnosti žalobcu do C. B. ako poskytol a tieto správny súd považuje za dostačujúce. Žalovaný v rozhodnutí o zaistení výslovne uviedol, že skúmal existenciu prekážok vyhostenia podľa ustanovení § 81 ods. 1, 2 a 4 zákona o pobyte cudzincov a to podľa každého odseku zvlášť, pričom nezistil žiadne prekážky administratívneho vyhostenia, čo potvrdil aj sám žalobca, ktorý do zápisnice neuviedol žiadne dôvody brániaci jeho vyhosteniu. V nadväzujúcom rozhodnutí o predĺžení zaistenia bolo preto postačujúce stručné konštatovanie žalovaného, že žalobca neuviedol žiadne nové skutočnosti, ktoré by mali vplyv na priebeh konania.

34. Žalobca nemôže žalovanému úspešne vyčítať (údajné) neskúmanie reálnosti jeho vyhostenia a vyhostiteľnosti do C. B., pokiaľ mu v prvom rade sám nedal podnet na rozsiahlejšie a podrobnejšie skúmanie tejto podmienky zaistenia. Z administratívneho spisu navyše vyplynulo, že žalovaný podmienku skúmal a osvedčil, že dôvody brániace vyhosteniu nezistil a jeho zistenia neboli vyvrátené ani v priebehu trvania zaistenia a jeho predĺženia.

35. Rovnaké závery musí konštatovať aj správny súd, keď žalobca ani v podanej správnej žalobe neprezentoval také skutočnosti, ktoré by naznačovali, že jeho vyhostenie nebolo od počiatku reálne, alebo že by reálnosť v dôsledku nevyhostiteľnosti pre existenciu niektorej prekážky podľa § 81 zákona o pobyte cudzincov odpadla. Správny súd preto dôvod na prepustenie žalobcu zo zaistenia pre absenciu účelu zaistenia nenašiel.

36. Pokiaľ žalobca odvodzuje jeho nevyhostiteľnosť od neuvedenia konkrétnej krajiny, do ktorej má byť vyhostený, správny súd konštatuje, že táto námietka nie je dôvodná už iba pre rozpor s podkladmi nachádzajúcimi sa v administratívnom spise, pretože žalovaný v rozhodnutí o administratívnom vyhostení určil C. kráľovstvo ako krajinu, na územie ktorej sa žalobca vyhostuje, pričom aj žalovaný vykonáva aktívne kroky pre vyhostenie žalobcu práve do uvedenej krajiny.

37. Nad rámec uvedeného správny súd dodáva, že z administratívneho spisu vyplývajú aktívne úkony žalovaného ako aj ÚPZpC smerujúce k realizácii administratívneho vyhostenia žalobcu, keď v rámci štandardizovaných postupov ešte začiatkom júna 2023 (t. j. bezprostredne po prvotnom zaistení) oslovil

Veľvyslanectvo C. B. za účelom stotožnenia žalobcu a podania žiadosti o vystavenie náhradného cestovného dokladu. Z administratívneho spisu ako aj z vyjadrení žalovaného je zrejmé, že ten momentálne čaká na vyrozumenie o vystavení náhradného cestovného dokladu. Prípadné pomalšie tempo alebo dokonca javiaca sa pasivita zastupiteľského úradu nemôže byť pričítaná na ťarchu žalovaného, resp. nemôže sa automaticky odzrkadliť v konštatovaní neúčelnosti zaistenia cudzinca. Aj samotné ustanovenie § 88 ods. 4 zákona o pobyte cudzincov umožňuje žalovanému predĺžiť zaistenie cudzinca na lehotu prevyšujúcu 6 mesiacov, pokiaľ zastupiteľský úrad napriek vykonaným úkonom nevydal cudzincovi náhradný cestovný doklad. V predmetnom prípade zaistenie žalobcu doposiaľ nepresiahlo ani základnú 6 mesačnú lehotu.

38. Citované ustanovenie zároveň vyvracia argumentáciu žalobcu, že jeho zaistenie by prichádzalo do úvahy predovšetkým za predpokladu jeho nespolupráce pri vystavovaní náhradného cestovného dokladu. Predĺženie zaistenia totiž prichádza do úvahy v celkovo dvoch prípadoch, na ktoré pamätá ustanovenie § 88 ods. 4 zákona o pobyte cudzincov. Jedným z nich je skutočne nespolupráca samotného cudzinca pri zabezpečovaní náhradného cestovného dokladu, ale rovnako je relevantná aj nedostatočná alebo pomalá spolupráca zastupiteľského úradu. Zákonodarca preto vymedzil tieto dva dôvody, kedy môže žalovaný legitímne zaistiť cudzinca, ba dokonca jeho zaistenie predĺžiť až na 12 mesiacov.

39. Napokon, za dôvodnú nebolo možné vyhodnotiť ani námietku neskúmania alternatív k zaisteniu, pretože žalovaný sa venoval možnosti uloženia iných dostatočných ale menej prísnych donucovacích opatrení ako predpokladá čl. 15 ods. 1 návratovej smernice so zistením, že žalobca nevie splniť podmienky pre ich uloženie vyplývajúce z ustanovenia § 89 ods. 3 zákona o pobyte cudzincov. Správny súd opakuje, že pokiaľ žalovaný neprodukuje také tvrdenia a skutočnosti, ktoré by vyvrátili jeho skoršie vyhlásenia, že nemá zabezpečené ubytovanie a nemá dostatok finančných prostriedkov, ktoré by pokryli jeho pobyt na území Slovenskej republiky, jeho námietky v tejto otázke nemôžu byť úspešné.

40. S poukazom na vyššie uvedené závery, keďže správny súd nezistil pochybenie žalovaného v zaistení žalobcu ktoré by sa prejavilo v nezákonnosti jeho ďalšieho trvania a keďže žalobca neprodukoval také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali záver, že účel zaistenia dodatočne odpadol a zaistenie je neefektívne, správny súd žalobu postupom podľa § 229 SSP zamietol.

41. O trovách konania správny súd rozhodol postupom podľa § 175 ods. 1 SSP tak, že žalobcovi podľa § 167 ods. 1 SSP (a contrario) ich náhradu nepriznal z dôvodu neúspechu v konaní a žalovanému podľa § 168 SSP nárok na náhradu trov konania zo zákona nevyplýva a o náhradu trov konania ani nežiadal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať kasačnú sťažnosť v lehote sedem dní od jeho doručenia oprávnenému subjektu, a to na Správnom súde v Bratislave (§ 443 ods. 2 SSP).

Zmeškanie lehoty nemožno odpustiť (§ 443 ods. 5 SSP).

Rozsudok správneho súdu o správnej žalobe vo veciach zaistenia nadobúda právoplatnosť uplynutím lehoty siedmich dní od doručenia rozsudku alebo podaním kasačnej sťažnosti v tej istej lehote proti tomuto rozsudku (§ 145 ods. 3 SSP).

Kasačná sťažnosť má odkladný účinok, ak bola podaná proti rozhodnutiu správneho súdu vo veci samej vydanému v konaní o správnej žalobe vo veciach zaistenia a administratívneho vyhostenia [§ 446 ods. 2 písm. d) SSP].

V kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 SSP uviesť označenie napadnutého rozhodnutia, údaj kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené, opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 SSP sa podáva a návrh výroku rozhodnutia. Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti (§ 445 SSP).

V konaní o kasačnej sťažnosti vo veciach zaistenia nemusí byť sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ v zmysle § 449 ods. 2 písm. b) SSP zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa nemusia byť spísané advokátom.